

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan asettaminen vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleja varten

Kaupunginhallitus 03.02.2025 § 36

Valmistelija: hallintoasiantuntija Sanna Tammilehto ja hallintojohtaja Anni Hakala, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Alue- ja kuntavaalien varsinainen vaalipäivä on sunnuntai 13.4.2025 ja ennakkoäänestys kotimaassa toimitetaan 2. -8.4.2025.

Työnjako eri vaaliviranomaisten välillä alue- ja kuntavaaleissa on pääpiirteittäin seuraava:

Aluevaalilautakunta:

- Aluevaalien ehdokashakemusten käsittely, ehdokasasettelun vahvistaminen sekä ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen ja sen jakelu alueen kuntien keskusvaalilautakunnille,
- Aluevaalien tuloksen vahvistaminen.

Kunnan vaaliviranomaiset:

Kunnan keskusvaalilautakunta:

- Kuntavaalien ehdokashakemusten käsittely, ehdokasasettelun vahvistaminen sekä ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen,
- Ennakkoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen järjestelyt,
- Molemmista vaaleista tiedottaminen kunnassa,
- Molempien vaalien ennakkoäänestysasiakirjojen ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastus vaalilain 63 ja 66 g §:n mukaisesti,
- Molempien vaalien ennakkoäänenten laskenta ja molempien vaalien vaalipäivän äänten tarkastuslaskenta,
- Aluevaaleissa annettujen äänestyslippujen mukaan laskettujen äänimäärien ilmoittaminen aluevaalilautakunnalle,
- Kuntavaalien tuloksen vahvistaminen.

Ennakkoäänestyspaikan vaalitoimitsijat, kotiaäänestyksen vaalitoimitsijat sekä vaalitoimikunnat:

- Molempien vaalien ennakkoäänestyksen toimittaminen.

Vaalilautakunnat:

- Molempien vaalien vaalipäivän äänestyksen toimittaminen ja äänten alustava laskenta.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan asettaminen

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvässä ajoin ennen vaaleja asetettava:

1) kutakin äänestysaluetta varten *vaalilautakunta*, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme; sekä

2) laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi *vaalitoimikunta*, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja

ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Vuoden 2021 kuntavaaleissa ehdokkaita asettivat seuraavat äänestäjäryhmät:

Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p.
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.
Vasemmistoliitto r.p.
Liike Nyt r.p.
Suomen Keskusta r.p.
Vihreä liitto r.p.
Perussuomalaiset r.p.
Svenska folkpartiet i Finland r.p.
Kansallinen Kokoomus r.p.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan työskentely

Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta ovat päätösvaltaisia kolmijäsenisinä.

Raisiossa on neljä äänestysaluetta, joita kutakin varten valitaan vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Vaalilautakuntaan I Keskusta-pohjoisen äänestysalueelle on valittu 10 varajäsentä ja muille äänestysalueille vaalilautakuntiin II Itäinen, III Eteläinen ja IV Läntinen on valittu 5 varajäsentä.

Raisiossa vaalitoimikuntaan on valittu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen. Vaalitoimikuntaan on valittu 5 varajäsentä.

Vaalilautakunnat huolehtivat alue- ja kuntavaalien varsinaisen vaalipäivän 13.4.2025 äänestyksestä äänestysalueella ja alustavasta ääntenlaskennasta. Vaalilautakunnat kokoontuvat vaalipäivänä varajäsenineen.

Vaalilautakunta nimeää vaalipäivän äänestystä varten yhden tai useamman vaaliavustajan. Vaalilain 73 §:n mukaisesti jokaisella äänestyspaikalla tulee olla saapuvilla vaalilautakunnan nimeämä, asiamukaisin tunnusmerkein tai –merkinnöin osoitettu vaaliavustaja, joka äänestäjän pyynnöstä avustaa häntä merkinnän tekemisessä äänestyslippuun. Vaaliavustajana ei voi olla vajaavaltainen, eikä myöskään ehdokas, hänen puolionsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa.

Vaalitoimikunta suorittaa laitosäänestykset, joten siihen valittavilla jäsenillä ja varajäsenillä tulee olla mahdollisuus työskennellä virka-aikana.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten kelpoisuus ja esteellisyys

Vaalilain 9 a §:n mukainen yleismääräys ”vaaliviranomaisen on tehtävässään toimittava puolueettomasti” koskee kaikkia vaaliviranomaisia.

Vaalilautakunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla aluevaalien ehdokas eikä kuntavaalien ehdokas. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva aluevaalien tai kuntavaalin ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Vaalitoimikunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla aluevaalien ehdokas eikä kuntavaalien ehdokas eikä myöskään ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Vaaliviranomaisten asettaminen

Tasa-arvolain 4 a §:n mukaan kunnallisissa toimielimissä on sekä varsinaisissa jäsenissä että varajäsenissä oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %.

Oikeusministeriö toteaa kunnanhallituksille 16.9.2024 antamassaan ohjeistuksessa, että kunnan on syytä ylläpitää vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenen tehtävän houkuttelevuutta esimerkiksi varmistamalla, että tehtävästä maksettava palkkio vastaa tehtävän vaativuutta. Vaalilautakunnan palkkiot on määritelty Raision kaupungin hallintosäännön 193 §:ssä.

Oikeusministeriö tähdentää kaupunginhallituksille antamassaan ohjeistuksessa, että vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenellä ja varajäsenellä, erityisesti puheenjohtajaksi nimettävällä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen. Tehtävät edellyttävät nimettäviltä koulutukseen osallistumista ja koulutusmateriaaleihin perehtymistä. Kaupungin oma koulutus järjestetään alustavan suunnitelman mukaan viikolla 12. Koulutuksesta tiedotetaan nimetyille erikseen. Lisäksi tehtäviin kuuluu omaehtoista verkkokoulutusta sekä vaaliohjeisiin ja VAT-ohjeisiin perehtymistä.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Päätösehdotus Kaupunginhallitus valitsee Raision kaupungin neljää äänestysaluetta varten vaalilautakuntiin sekä yhteen vaalitoimikuntaan jäsenet ja varajäsenet sekä määrää niihin puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat vuonna 2025 toimitettavia alue- ja kuntavaaleja varten seuraavasti:

- I Keskusta-pohjoinen 5 jäsentä ja 10 varajäsentä
- II Itäinen 5 jäsentä ja 5 varajäsentä
- III Eteläinen 5 jäsentä ja 5 varajäsentä
- IV Läntinen 5 jäsentä ja 5 varajäsentä
- Vaalitoimikunta 3 jäsentä ja 5 varajäsentä

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Päätös Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.

Kaupunginhallitus 10.02.2025 § 50

Esittelijä Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Päätösehdotus Kaupunginhallitus valitsee Raision kaupungin neljää äänestysaluetta varten vaalilautakuntiin sekä yhteen vaalitoimikuntaan jäsenet ja varajäsenet sekä määrää niihin puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat vuonna 2025 toimitettavia alue- ja kuntavaaleja varten seuraavasti:

- I Keskusta-pohjoinen 5 jäsentä ja 10 varajäsentä
- II Itäinen 5 jäsentä ja 5 varajäsentä
- III Eteläinen 5 jäsentä ja 5 varajäsentä
- IV Läntinen 5 jäsentä ja 5 varajäsentä
- Vaalitoimikunta 3 jäsentä ja 5 varajäsentä

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti ja valitsi vaalilautakuntiin sekä vaalitoimikuntaan jäsenet ja varajäsenet sekä puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat liitteen mukaisesti siten, että Itäisen vaalilautakunnan 2. varajäsen, Läntisen vaalilautakunnan 1. varajäsen ja vaalitoimikunnan 4. ja 5. varajäsen täydennetään seuraavassa kokouksessa.

Kaupunginhallitus 03.03.2025 § 70
1280/00.00.00.00/2024

Valmistelija: hallintoasiantuntija Sanna Tammilehto ja hallintojohtaja Anni Hakala, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Läntisen vaalilautakunnan puheenjohtajaksi valittu Pia Lindroos on ilmoittanut olevansa estynyt toimimaan vaalilautakunnassa tulevilla alue- ja kuntavaaleilla.

Eteläisen vaalilautakunnan varajäseneksi ja vaalitoimikunnan jäseneksi valittu Raimo Perälähti on ilmoittanut olevansa estynyt toimimaan vaalilautakunnassa ja vaalitoimikunnassa tulevilla alue- ja kuntavaaleissa.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Päätösehdotus Kaupunginhallitus valitsee

- Itäiseen vaalilautakuntaan 2. varajäsenen,
- Eteläiseen vaalilautakuntaan 3. varajäsenen,
- Läntiseen vaalilautakuntaan uuden jäsenen (pj)
- Läntiseen vaalilautakuntaan 1. varajäsenen,
- vaalitoimikuntaan uuden jäsenen ja
- vaalitoimikuntaan 4. ja 5. varajäsenen.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös Kaupunginhallitus valitsi

- Itäiseen vaalilautakuntaan 2. varajäseneksi Kaija Hongan,
- Eteläiseen vaalilautakuntaan 3. varajäseneksi Seppo Kopsen,
- Läntiseen vaalilautakuntaan uudeksi jäseneksi (pj) Anne Lundahlin,
- Läntiseen vaalilautakuntaan 1. varajäseneksi Titta Mannermaan,
- vaalitoimikuntaan uudeksi jäseneksi Antti Nummelinin ja
- vaalitoimikuntaan 4. varajäseneksi Kaija Hongan ja 5. varajäseneksi Seppo Tuomisen.